

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci manželky **Z. L.**, bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. I. H., advokátkou so sídlom v B., proti manželovi **J. L.**, bývajúceho v D., zastúpeného Mgr. M. H., advokátom so sídlom v B., **o rozvod manželstva**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 28 P 171/2014, o dovolaní manžela proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. októbra 2016 sp. zn. 11 CoP 736/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Pezinok rozsudkom z 8. septembra 2015 č.k. 28 P 171/2014-118 rozviedol manželstvo účastníkov uzavreté na Okresnom úrade v Pezinku – Matričný úrad B., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu B. vo zväzku 4, ročník 1998, strana 47, poradové číslo 12. Návrh manžela (otca) na zverenie maloletej M. L., narodennej X., ktorá bola v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok a medzičasom sa stala plnoletou, do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol. Súd prvej inštancie na čas po rozvode zveril M. do osobnej starostlivosti manželky (matky), ktorú oprávnil dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Manželovi (otcovi) uložil povinnosť platiť výživné na M. sumou 200 € mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca do rúk manželky (matky). Súd prvej inštancie oprávnil manžela (otca) stretávať sa s M. bez obmedzenia po dohode s ňou. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že manželstvo účastníkov neplní účel daný zákonom. Manželia od apríla 2014 nežijú spolu, ich vzťahy sú dlhodobé a trvalo rozvrátené, čo bolo preukázané aj ich vzájomným správaním a podávaním trestných oznámení, pričom obaja manželia s rozvodom súhlasili. Zároveň súd prvej inštancie akceptoval vôľu M. L. a rozhodol o jej zverení do osobnej starostlivosti matky, majúcej za preukázané, že matka má vytvorené podmienky na zabezpečenie starostlivosti o M. M. mala

v tom čase k matke vytvorený pozitívny vzťah, naopak k otcovi mala veľmi negatívny vzťah, ktorý mohol byť spôsobený jeho správaním v minulosti, ale aj tým, že podal na priateľa matky trestné oznámenie pre údajné sexuálne zneužívanie M.. Súd prvej inštancie tiež rozhodol, že manželka (matka) bude oprávnená M. zastupovať a spravovať jej majetok zohľadniac negatívne vzťahy medzi rodičmi a skutočnosť, že za takýchto okolností by spoločné zastupovanie M. a spoločná správa jej majetku nebola možná. V otázke výživného súd konštatoval, že určená výška zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa po zohľadnení skutočností, že M. od 1. septembra 2015 nastúpila na štúdium na strednej škole, čím sa jej zvýšia náklady na cestovné. Súčasne zohľadnil majetkové pomery obidvoch účastníkov konania s tým, že manžel (otec) má evidovaných 38 predmetov činností podľa živnostenského zákona. O trovách konania rozhodol podľa § 144 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. októbra 2016 sp. zn. 11 CoP 736/2015 rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní otca napadnutej časti (týkajúcej sa výkonu rodičovských práv a povinností voči M. L.) ako vecne správne potvrdil [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal riadne dokazovanie, s ktorým sa aj náležite vysporiadal a svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil. Ďalej konštatoval, že vzhľadom na dovŕšenie plnoletosti M. dňa 1. decembra 2015 sa odvolanie otca v časti výroku o zverení dieťaťa, určení práva rodiča na zastupovanie a spravovanie majetku dieťaťa na čas jeho maloletosti stáva bezpredmetným. Účinky rozhodnutia v tejto časti výroku rozsudku zanikli. V súvislosti s výškou vyživovacej povinnosti odvolací súd považoval námietky otca za nedôvodné. Výživné tak, ako bolo určené, nie je nadštandardné vzhľadom na vek dieťaťa, ktoré v čase rozhodovania súdu prvej inštancie dosahovalo vek takmer 18 rokov a nastúpilo na štúdium na strednej škole. Je všeobecne známe, že výška výdavkov na dieťa v tomto veku je porovnateľná s výdavkami dospelaj osoby. S prihliadnutím na príjmy otca ako samostatne zárobkovo činnaj osoby odvolací súd dospel k záveru, že výška výživného 200 € na dieťa je primeraná, keďže otec ako vlastník nehnuteľnosti má navyše možnosť zabezpečiť si ďalší príjem z prípadného prenájmu týchto nehnuteľností. Napokon skonštatoval, že vzhľadom k tomu, že M. v priebehu odvolacieho konania nadobudla plnoletosť, bude povinnosťou otca poukazovať výživné do rúk plnoletaj. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ CSP. Uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu vytkol, že neprihliadol na skutočnosti uvedené v odvolaní, a tiež nevykonal ani nevzal do úvahy žiaden z navrhnutých dôkazov. Týmto postupom mu súd odňal možnosť uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol preto, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu z dôvodu, že tento prihliadal na najlepší záujem maloletého dieťaťa, na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, vek a jeho vyjadrenia k predmetnej veci na pojednávaní. Určenú vyživovaciu povinnosť považuje za opodstatnenú, zodpovedajúcu potrebám dieťaťa i možnostiam a schopnostiam otca. Rozsudok odvolacieho súdu navrhol potvrdiť v plnom rozsahu.

5. Dovoláním bol napadnutý výrok vo veci starostlivosti súdu o maloletých (úprava výkonu rodičovských práv a povinností po rozvode). Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku (CMP). Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 CMP). To platí i pre konanie o dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (vid' § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Dovolateľ tvrdí, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nebol vykonaný žiaden ním navrhnutý dôkaz, a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

11. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

11.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11.2. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

12. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

13. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 52 CMP.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2017

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu
(sudca spravodajca)

JUDr. Emil Franciscy, v.r.
člen senátu

JUDr. Elena Siebenstichová, v.r.
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková